

7/6272
6273
6274

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.02.1.GÜM.0.06.00.08.233-2326

KONU : Yazılı Soru Önergeleri.

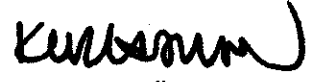
22.06.05*015720

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 24.05.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11279 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazınız eki İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in 10.05.2005 tarihli 7/6272 sayılı, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'ün 13.05.2005 tarihli 4648 sayılı ve Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'ın 10.05.2005 tarihli 570 sayılı yazılı soru önergelerine verilen cevaplar ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER :
EK-1 :
10.05.2005 tarihli, 7/6272 sayılı Soru Önergisi cevabı
EK-2 :
13.05.2005 tarihli, 4648 sayılı Soru Önergisi cevabı
EK-3 :
10.05.2005 tarihli, 570 sayılı Soru Önergisi cevabı

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün TBMM Başkanlığına tevcih ettiği 13.05.2005 tarihli, 4648 sayılı yazılı soru önergesinde;

“Ardahan ilimiz 43 yıl Rus işgalinde kalmış, Türkiye için garanti olarak 2 defa Rusya'ya tazminat için verilmiş, halkımız 8 ay gibi ağır kış şartlarının altında yoksullukla mücadele ederek devletine ve Milletine bağlı bir toplum olarak Vatanının bekçiliğini yapmaktadır.

Yoksulluk ve işsizlikten dolayı göçe zorlanmış, gecekondularda yaşamaya mahkum edilmiş halkımızın büyük bir bölümü de Büyükşehirlerde perişan bir şekilde yaşamaktadır. Ardahan İlinde kalan insanlarımızın geçimini sağlayacak sanayi tesisinin ve kış şartları nedeniyle tarımın olmaması hayvanlarının ise yurt dışından kaçak hayvan nedeniyle para etmemesinden dolayı Ardahan, ilçeleri ve köylerinde yaşayan insanlarımız büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Bu insanlarımızın köylerinden göç etmeden sınırda güvenlik açısından kalmaları Ülkemiz ve Devletimiz için büyük önem taşımaktadır.

1- Yukarıda belirttiğimiz nedenlerle tarım ve hayvancılıktan başka hiçbir geliri olmayan halkımızın ticaretle uğraşıp kalkınmasını sağlamak amacıyla, Posof-Türkgözü kapısından özel faturalı (KDV'siz) mal satma imkanını sağlayacak gümrük sistemini kurabilir misiniz?

2- Posof-Türkgözü kapısından sınır ticareti yasalarına uygun ve Bölgemizin kalkınması için sadece Ardahan ilinin ihtiyacını karşılayacak mazot ticaretini serbest bırakmayı düşünüyor musunuz?

3- Laleli'de uygulanan bavul ticaretinde yurt dışından gelen bir kişinin beraberinde götüreceği mallara gümrük ve KDV alınmamaktadır. Aynı uygulamayı Posof-Türkgözü sınır kapısında da uygulayarak yolcu ile birlikte geçen mallara KDV ve gümrük vergisi uygulamadan işlem yaptırabilir misiniz?”

Hususları sorulmaktadır.

Soru 1 ve Soru 3:

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 11/1-b maddesinde, Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara yapılan teslimler ihracat istisnası kapsamına alınmış ve bu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, aynı maddenin Maliye Bakanlığı'na verdiği yetki çerçevesinde 43 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre istisna, verginin satış sırasında tahsil edilip, malın yurt dışına çıkarılışını müteakip, alıcıya iade edilmesi şeklinde uygulanmaktadır.

Ayrıca 01.03.1997 tarihli, 22920 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 61 seri no.lu KDV Genel Tebliğine göre vergi dairesine başvurarak “Türkiye’de İkamet Etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda Katma Değer Vergisi İhracat İstisnası İzin Belgesi” (kısaca “İstisna Belgesi”) alan mükellefler, bu tür satışlarını katma değer vergisi tahsil etmeden yapabilmektedirler.

Bu kapsamda yapılan satışlarda şekil ve muhtevası Maliye Bakanlığı ile Gümrük Müsteşarlığı tarafından belirlenen bu Tebliğ ekindeki örneğe uygun “Özel Fatura”nın kullanılması, mal bedelleri toplamının vergisiz bedelleri toplamının 600 YTL'nin (25705 sayılı ve 19.01.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 93 seri no.lu KDV Genel Tebliği ile değişik) üzerinde olması ve satın alınan malların satın alma tarihinden itibaren 3 ay içinde Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Gümrük Müsteşarlığınca belirlenecek gümrük kapılarından yurt dışına çıkarılması ve bu gümrük kapılarında onaylatılan Özel Faturaların çıkış tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde satıcıya intikal etmiş olması gerekmektedir.

Dolayısıyla Posof-Türkgözü gümrük kapısında, katma değer vergisi tahsil edilmeksizin özel fatura ile yapılan satışlara ilişkin işlemlerin yapılabilmesi için, bu gümrük kapısının Maliye Bakanlığı'nın görüşü üzerine Gümrük Müsteşarlığı'na yetkilendirilmesi gerekmektedir.

Türkgözü sınır kapısında sınır ticaretinin geliştirilmesine ilişkin olarak, ayrıca Ardahan Valiliği Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'nden alınan 18.04.2005 tarihli ve 1-7-08 sayılı yazıda, Ardahan İli Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı ile Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanlığı'nın Türkgözü gümrük kapısının Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara özel fatura kapsamında yapılan satışlarda işlem yapmaya yetkili gümrük idareleri arasına alınmasının talep edildiği belirtilmektedir.

Anılan Valiliğin söz konusu talebine ilişkin olarak Gümrük Müsteşarlığınca 11.05.2005 tarihli ve 11732 sayılı yazı ile Maliye Bakanlığında görüş istenilmiş olup, Maliye Bakanlığınca uygun bulunmasını müteakip Gümrük Müsteşarlığınca yapılacak değerlendirme sonrasında Türkgözü Gümrük Müdürlüğü 61 seri no.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği ile işlem yapmaya yetkili gümrük idareleri arasına alınabilecektir.

Soru 2:

Sınır ticareti uygulamaları esasen, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden yapılan ihracatın artırılması ve bu ihracat sayesinde Bölgede sınai ve ticari gelişmenin sağlanması, ayrıca, sınır illerinin ihtiyaçlarının bir bölümünün komşu ülkeden ithalat yoluyla daha düşük maliyetle karşılanması ve bilhassa sınır bölgesinde yaşayan orta ve dar gelirli vatandaşlara günlük ihtiyaçlarını karşılama imkanının sağlanması suretiyle bölgeye ekonomik canlılık kazandırılması amacını taşımaktadır.

Bu çerçevede 1997-2002 döneminde sınır ticareti yoluyla motorin ithalatına izin verilmiştir. Ancak, sınır ülkelerinden Türkiye'ye standart dışı ve kalitesiz motorin girişine, rafinerilerimizin eksik kapasiteyle çalışır hale gelmesine, petrol ürünleri piyasasında haksız rekabete ve devletimizin büyük miktarda vergi kaybına uğramasına neden olan söz konusu ürünün ticaretine 1 Eylül 2002 tarihinde son verilmiştir.

Motorin ithalatı hariç olmak üzere, sınır ticareti uygulamasına devam edilmektedir. Bu çerçevede; Valilik ve il'deki meslek kuruluşları arasında yapılan çalışma sonucunda belirlenerek "il ihtiyacı" olarak her yıl Ekim ayı sonuna kadar talep edilen ürünler Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığının da uygun görüşü alınmak suretiyle nihai listeler halinde müteakip yıl içerisinde ilgili ilde faaliyet gösteren esnaf ve tacir tarafından komşu ülkeden ithal edilmek üzere Valiliklere bildirilmektedir.

Bu bağlamda, Ardahan'da yaşayan vatandaşlarımızın ihtiyacını karşılamak üzere, 2004 yılında 3.000 ton kereste, 20.000 ton kömür, 15.000 ton yakacak odun ve 3.000 ton tomruğun, 2005 yılında 350 ton hurda bakır, 2.500 ton hurda demir, 1.500 ton sac demir, 5.000 ton suni gübre, 5.000 ton kereste, 5.000 ton kömür ve 30.000 ton yakacak odunun sınır ticareti kapsamında Gürcistan'dan ithalatına izin verilmiş, 2004 yılı Ekim ayında 50 ton odun ithal edilmiştir.

Diğer taraftan, Doğu ve Güneydoğu Anadolu coğrafi bölgelerinde ekonomik, sınai ve ticari gelişmenin hızlandırılması ve sınır ticareti uygulamasına bilhassa ihracat açısından ivme kazandırılmasını teminen, Ardahan İli de dahil olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya komşu ülkelere sınırı bulunan illerimizdeki gümrük hatlarında Sınır Ticaret Merkezleri (STM) Kurulmasına ilişkin 25/3/2003 tarihli ve 2003/5408 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10 Nisan 2003 tarihli ve 25075 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

STM'lerde kurulacak mağazalar bölge insanı için bir istihdam kaynağı oluşturacağı gibi, bölgede üretimle iştigal eden küçük ve orta boy işletmelere ürünlerini komşu ülkeye gitmeden sınırda teşhir etme ve pazarlama olanağı da getirecektir.

Ayrıca STM'lerden vergi kolaylıkları sağlanarak il ihtiyacı dahilinde ithalat yapılmasına da imkan tanınmıştır. Nitekim, STM kapsamında ithal edilecek tarım ürünlerinden ithalatta alınması gereken vergi ve fonların %60'ı ile KDV'nin tamamı; ithal edilecek sanayi ürünlerinden ise sadece KDV ve ÖTV'nin tamamının tahsil edilmesini düzenleyen 2003/6401 sayılı Kararname 13 Aralık 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece, bölgedeki bilhassa küçük ve orta boy imalatçılar ihtiyaç duydukları ürünleri daha ucuza ithal edilebilecektir.

Gürcistan sınırında kurulması öngörülen STM'lerin faaliyete geçirilebilmesini teminen Gürcistanlı yetkililer ile görüşmeler yapılması ve söz konusu görüşmelerde, ortak sınırda STM kurulmasına yönelik mutabakat sağlanması durumunda, STM'nin yeri, dizaynı, inşaatı, işletilmesi, yolcu ve mallara uygulanacak prosedürler, karşılıklı ticarete konu olacak ürünler ve miktarları ile bu ürünlere uygulanacak vergi oranlarının müzakere edilerek müşterek karara varılması gerekmektedir.

Gürcistan ile ülkemiz arasında STM kurulmasına yönelik hazırlık çalışmalarına 2004 yılı başında, Gürcistan makamları ile konuya ilişkin görüşmelere ise 2004 yılı Haziran ayından itibaren başlanmıştır.

Arz olunur.